

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת תולדות תשע"א

ואלה תולדות יצחק וגו' אברהם הוליד את יצחק (כ"ה – י"ט)

אם כי אברהם מדתו חסד, נולד לו בן יצחק שמדתו גבורה – דין, כי לאחר ש"עולם חסד יבנה", הרי גם הדין מקורו חסד - אברהם הוליד את יצחק.

(הבעש"ט הקדוש זיע"א)

ויאמר ה' לה וגו' ורב יעבד צעיר (כ"ה – כ"ג)

א"ל ע"ד מה שכתוב "ודוד מכרכר בכל עוז וגו' ואמר נקלותי עוד מזאת", אם כי אינו מדרך המלך להיות בבחינת "ונקלותי" שרומז על שפלות, אבל בעת עבודת ה' והתלהבות להשי"ת, היה דוד שפל בעיני עצמו. וזה שרומז כאן הפסוק ורב הגם שהוא גדול הדור, כי מאן מלכי רבנן, עם כל זה "יעבוד צעיר", בעת עבודת ה' יעשה עצמו כמו צעיר לבל יחוש על כבודו.

(הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א)

ויעקב איש תם (כ"ה – כ"ז)

יעקב אבינו היה חכם ואף הבין בערמה, כמו שאמרו "אחיו אני ברמאות", אבל הוא ידע והבין לנצל זאת רק בשעת הצורך, אבל בחייו התמידיים היה תם, אבל היה איש תם, אדם השולט על מידת תמימותו, לכובשה בשעת הצורך.

(החוזה הקדוש מלובלין זיע"א)

ויהאב יצחק את עשו וגו' ורבקה אהבת את יעקב (כ"ה – כ"ה)

אצל יצחק הפסוק אומר ויהאב לשון עבר, ואילו אצל רבקה כתוב אוהבת לשון הווה, כי אהבתו של יצחק היתה אהבה שתלויה בדבר "כי ציד בפיו", לכן בטלה היא ואין לה קיום, ואילו אהבתה של רבקה ליעקב היתה אהבה שאינה תלויה בדבר, לפיכך אינה בטלה לעולם.

(ישמח משה)

ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות וגו' (כ"ה – ל"ב)

א"ל דרך צחות, יש שני סוגי מתים, האחד – מת ממש והשני עני החשוב כמת, שעדיין הולך על רגליו אבל חשוב כמת, זה שאמר עשו "הנה אנכי הולך למות" כיון ש"רב יעבוד צעיר" ומה שקנה עבד קנה רבו, אם כן אין לי שום נכסים ושוב רכוש, כי הכל שייכים לאדוני יעקב, ואף שאנוכי הולך ברגל, אני כמת, "הולך למות ולמה לי בכורה".

(פרדס יוסף)

ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכורה (כ"ה – ל"ד)

לכאורה אפשר היה לדון את עשו לכך זכות, שבאת לא זלזל בבכורה, אלר מכיון שהיה רעב מאד באותו זמן עד כדי פיקוח נפש, נתן את היקר לו מכל, כדי להחיות את נפשו, אבל אילו באמת היה כך, כי אז אחרי שאכל ושתה היה מתבונן ואומר לנפשו: מה עשיתי למכור בעד נזיד עדשים את הבכורה? והיה צועק מיד חמס על יעקב למה רימהו, אבל לא כן עשה, אלא "ויאכל וישת ויקם וילך" בלא לומר אף מילה אחת, מכאן הוכחה כי "ויבז עשו את הבכורה".

(המגיד מדובנא)

ראו ראינו כי היה ה' עמך (כ"ו – כ"ח)

קשה למה כפל "ראו ראינו", ונראה עפ"י הכלל כשאדם מסתכל בצדיק נתוסף עליו בהירות, ולכן אמחז"ל "חייב אדם להקביל פני רבו ברגל", וזהו "ראו" ע"י שראינו אותך, "ראינו" נתוסף לנו ראייה אחרת אחר שהסתכלנו בזיו קדושתך וקיבלנו בהירות גדולה, ומה אומר "כי היה ה' עמך" שהיתה השראת השכינה עליך ובאנו להתדבק בך.

(הרה"ק רבי לוי יצחק מבראדיטשוב זיע"א)

הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי (כ"ז – ב')

האדם צריך לעמול לזכות להנצל מן היצה"ר בכוח התורה והמצוות ולא ע"י הזכרת יום המיתה, כי ע"י הזכרת יום המיתה יכול ליפול למרה שחורה ועצבות, משא"כ ע"י התורה – "פקודי ה' ישרים משמחי לב" יזכה לתשובה ע"י שמחה, וזה הפירוש "הנה נא זקנתי" – זה שקנה חכמה, כשיש את העצה של חכמת התורה, "לא ידעתי יום מותי" א"צ להגיע לעצה של יזכיר לו יום המיתה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ויבא אל אביו ויאמר אבי וגו' (כ"ז – י"ח)

צריך ביאור למה התחיל יעקב אבינו לומר "אבי" והפסיק ולא דבר עוד, ורק אחרי שיצחק שאל "מי אתה" ענה "עשיתי כאשר דיברת אלי", וי"ל שחכמה גדולה הראה יעקב בזה, כי באמת יכול היה לומר במשפט אחד "אבי עשיתי כאשר דיברת אלי" אבל חשש אולי יכיר יצחק בקולו שהוא יעקב ויגער בו בנזיפה, לכן התחכם ואמר בתחילה רק "אבי" והמתין לראות אם יכיר בזה מי המדבר, וכשיצחק השיבו "מי אתה בני" וראה בזה שאינו מכירו, אז ראה בזה יעקב רצון ה' שהוא יקבל את הברכות ואמר: "אנכי עשו בכורך".

(האלשיך הקדוש זיע"א)

אמירת הזמר "אשת חיל" בליל שבת לפני הקידוש, יסודו בסידור השל"ה הקדוש זיע"א, ושם כתב הטעם שב"אשת חיל" יש כ"ב פסוקים, ובשמים יש כ"ב צינורות שדרכם נשפע שפע ברכה משמי מרום לכלל ישראל, ולכן נוהגים בליל שבת קודש קודם קידוש לזמר פרק זה שיש בו כ"ב פסוקים.